

İnci Nasıl Olur?

Kimi kültürlerde Tanrıların gözyaşları, Ay'ın simgesi, kimilerinde saflığın ve temizliğin işareti olarak kabul edilen inciler, yüzyıllardır insan yaşantısının parçası. İnciler hakkında en az bilinen konuya nasıl oluştukları. Doğal atıklar olarak adlandırılacak incilerin oluşum öyküsü de en az kendileri kadar ilginç...

Latince'de "yuvarlak" anlamına gelen inciler, göllerde ve denizlerde yaşayan farklı yumuşakça türleri tarafından üretiliyor. Bu yumuşakça türleri arasında istiridyeler, tarakdişler ve midyeler var. İncilerin oluşum biçimleri gerçekten de ilginç. Nasıl mı?

Tüm canlıların, vücutlarına giren yabancı maddelere karşı kendilerini korunmalarını sağlayan özellikleri vardır. Örneğin, insanlardaki bazı özelleşmiş hücreler, yabancı maddelere karşı saldırıya geçerler. Bazı yumuşakçalarda da benzer bir durum var. İnci yapabilen midye ve istiridyelerin vücutlarına giren yabancı maddeler (örneğin, kum taneleri ya da asalaklar), zarar vermemeleri için bir maddeyle kaplanır. Örneğin, bir midyeyi ele alalım. Midyenin içine yabancı bir madde girdiğinde, iç organları çevreleyen koruyucu tabakadan (manto) özel bir madde olan sedef salgılanmaya başlar. Salgılanan

sedefin yabancı maddenin etrafını kaplaması sonucunda da inci tanesi oluşur. Zaman içinde sedef katmanlarının üst üste eklenmesiyle oluşan inciler büyük oranda kalsiyum karbonat ve çok az miktarda su içerir. Başka bir deyişle inciler, sedefle kaplı doğal atıklardan başka bir şey değil.

Farklı tiplerde olabilen inciler, temelde renkleri, biçimleri ve ışık yansıtma özelliklerine göre sınıflandırılırlar. Bu sınıflandırmaya göre incilere değer biçilir. Bir inci ne kadar büyük, ne kadar beyaz ve yuvarlaksa o kadar değerli kabul edilir. Birkaç milimetrelık inciler olabildiği gibi, boyları 6 cm'ye ulaşabilen dev inciler de olabilir. İncilerin büyüklüğü, rengi, içinde olduğu midyenin yaşına ve bulunduğu ortamın özelliklerine bağlı olarak değişim gösterebilir ve hiçbir inci tanesi bir diğerine benzemez. Örneğin, yaşlı midyelerin ürettikleri inciler, genç midyelerin

Bilim Çocuk **27**